

Hibrid
Ratovanje
Istraživanje
Institut

Zagreb, 27. listopada 2024.

ZAKLJUČCI 9. ZAGREBAČKOG SIGURNOSNOG FORUMA SURADNJA NATO I EU – KLJUČ OTPORNE BUDUĆNOSTI

1. Hibridnost sadašnjih i budućih sigurnosnih izazova, rizika i prijetnji naša je stvarnost. Operacije utjecaja usmjerene na naše kognitivne sposobnosti i procese donošenja odluka (i sadržaj tih odluka kao i trenutak njihovog donošenja) jesu i bit će primarni vektor napadačkih akcija agresora. Godina 2024. je (super)izborna godina u mnogim zemljama. Više od 100 zemalja s 4 milijarde birača glasalo je ili tek trebaju glasati. Vrijeme prije, tijekom i nakon izbora i referendumima, kao i vrijeme pripreme i upravljanja sukobima i ratovima, čine pravu informacijsku frontu. Zlonamjerni, uglavnom autokratski režimi pokušavaju nametnuti svoju volju biračkom tijelu manipulirajući svojim informacijskim okruženjem. Oni zloupotrebljavaju demokratski sustav sloboda, mišljenja i djelovanja, šireći neistinite, poluistinite i istinite informacije, ali u namjerno pogrešnom informacijskom kontekstu, kako bi potaknuli donositelje odluka na pogreške. Stoga je potrebno ojačati obrambene i otporne kapacitete EU s ciljem preventivnih aktivnosti odvođenjem mogućeg napadača preko europskog teritorija, informacijskog i digitalnog prostora. Razvoj obrambenih sposobnosti EU trebao bi biti komplementaran trenutnim i očekivanim razvojem potreba i sposobnosti NATO saveza ali i same EU. Poticanje potpune interoperabilnosti je nužnost, a ne samo hir. Ne postoji država članica EU koja može izgraditi nekoliko odvojenih oružanih snaga unutar vlastitog stanovništva (za sebe, EU i NATO). Stoga bi ove nacionalne oružane snage trebale biti u mogućnosti surađivati s drugim snagama država članica EU, NATO saveznicima, kao i našim partnerima kroz različite sigurnosne inicijative i programe.
2. Od prvog Zagreb Security Forum (ZSF) upozoravamo na nekinetičke prijetnje i rizike, posebno u informacijskoj domeni. Suočavanje i preventivne aktivnosti usmjerene na suzbijanje širenja neistinitih obavijesti te moderne obrambene sigurnosne politike zahtijevaju pristup cijelog društva. Prepoznavanje protuobavijesti i njihovo javno opovrgavanje zahtjevan je proces koji zahtijeva istinsko i dubinsko poznavanje brojnih tema i područja. Stoga ZSF ukazuje na nužnost interdisciplinarnog pristupa. Istodobno se ukazuje na potrebu za jasnim,

1

Institut za istraživanje hibridnih sukoba, Teslina 10, Zagreb; OIB: 31073348655,
IBAN: HR35 2390 0011 1009 9221 2, Hrvatska poštanska banka, Zagreb
www.zagrebsecurityforum.com

cjelovitim i nedvosmislenim utvrđivanjem stvarnih autora i planera dijeljenih protuobavijesti. Identificiranjem njihovih izvora mogu se postići znatno bolji rezultati u borbi protiv te pošasti modernog doba. To je teži, ali znatno bolji način borbe protiv njih.

3. Utvrđivanje uzročno-posljedične veze između različitih kriznih situacija nužno je kako bi se: (a) mogli prepoznati i razumjeti njihovi uzroci, (b) prepoznali rani signali upozorenja za krizu koja se može pojaviti, (c) organizirati i pripremiti obrambeni i sigurnosni sustav cijelog društva za reakciju na krizu, (d) unaprijediti otpornu obavještajnu zajednicu na nacionalnoj i međunarodnoj razini u skladu s naučenim lekcijama i (f) omogućiti razvoj povjerenja i razmjenu informacija i znanja na nacionalnoj i međunarodnoj razini.
4. Druga Ruska agresija na Ukrajinu sa svojim posljedicama i dalje predstavlja znatnu prijetnju globalnoj sigurnosti. Moramo jasno ocrtati, prepoznati te objasniti našim javnostima Veliku strategiju Putinove Rusije. A potom treba osmisliti i provesti učinkovite protumjere. Ukrajina se hrabro bori i na oružanom i na informacijskom frontu. U međuvremenu, EU i NATO suočavaju se s ruskim napadima u informacijskoj i drugim nekinetičkim domenama, kao dio šireg spektra hibridnih prijetnji.
5. U našim obrambenim i preventivnim aktivnostima trebamo biti dosljedni, pouzdani, odlučni i odgovorni prijatelji i saveznici. Naime, Ukrajina i Ukrajinici se bore za svoju neovisnost, suverenitet, povijest, demokratsku i slobodnu sadašnjost i budućnost. Oni se bore za sve one vrijednosti, uvjerenja i načela oko kojih smo okupljeni u EU i NATO-u. Ako ne porazimo Veliku strategiju Putinove Rusije, takva će Rusija nastaviti s agresivnom politikom i izravno će ugroziti neovisnost i suverenitet drugih zemalja kao što su, prije svega, Moldavija i zemlje iz regije Kavkaza. Uvijek treba imati na umu da će Rusija i dalje pokušavati negativno utjecati na političke procese u savezničkim zemljama NATO-a i članicama EU, ali i u onima koje nisu u tim organizacijama, poput nekih zemalja zapadnog Balkana. Također, Rusija će nastaviti s potpunom destabilizacijom zemalja Zapadnog Balkana kao i Bliskog istoka kako bi ispunila svoj cilj: pokušaj povratka na svjetsku pozornicu i transformacije iz regionalnog/lokalnog lidera u globalnu silu. Rusija će imati potporu zemalja poput Irana, Sjeverne Koreje, Kine i Srbije u tim zloćudnim aktivnostima. Ukoliko Rusija uspije u ostvarenju bar dijela tih svojih ciljeva, vjerodostojnost te budućnost NATO saveza i EU bit će upitna.

6. Širenjem ogromne količine protuobavijesti, prikrivenim financiranjem populističkih skupina i organizacija kojima pokušavaju ojačati svoj štetni politički utjecaj u napadnutim društvima, zlouporabom demokratskih prava i sloboda te medija, Rusija i njezini posrednici pokušavaju zlonamjerno manipulirati našim informacijskim okruženjem i snažno utjecati na odluke napadnutih društava. Moramo se držati obrane naših načela, pravila i vrijednosti te očuvati svoj kredibilitet, integritet i pouzdanost. Moramo poboljšati postojeće sigurnosne procedure, pravila i odnose na regionalnoj i globalnoj razini. To znači prilagoditi sigurnosnu arhitekturu na različitim razinama pojavnosti na temelju utvrđenih i naučenih iskustava. Pogreške iz iskustva s autokratskom Ruskom Federacijom ne smiju se ponoviti u mogućem sukobu s drugim autokratskim režimima. Ključnu ulogu u tim procesima (borba protiv protuobavijesti) imaju objektivni i nepristrani stručnjaci koji bi trebali sudjelovati u obrazovnim procesima kako bi izgradili buduće generacije koje će biti svjesne izazova s kojima smo se suočili kako ne bi ponovile naše pogreške.
7. Sukobi i ratovi na Bliskom istoku pokazuju koliko možemo biti u krivu poklanjajući svoje povjerenje u, kako se na kraju ispostavilo, lažna obećanja sumnjivih organizacija kao što je Hamas. Njihove tvrdnje o korištenju zapadne financijske pomoći za obrazovanje mladih, razvoj i izgradnju osnovne socijalne i gospodarske infrastrukture pokazale su se kao nešto više od praznih obećanja. Koristili su ga za planiranje, organiziranje, promicanje i provođenje djela nasilja i terorizma za koje nema opravdanja. Temelji za uspostavljanje uvjeta koji bi se mogli iskoristiti za kretanje prema održivijem i dugoročnom miru na Bliskom i Srednjem istoku uništeni su brutalnim terorističkim činom iranskih posrednika, Hamasa i Hezballaha. Nadamo se da će doći vrijeme i da će se pojaviti odgovorni političari koji će moći pokrenuti svoje zajednice na težak i zahtjevan put postizanja mira, prihvaćanja odgovornosti za budućnost i demotiviranja upotrebe nasilnih djela kao sredstva i načina rješavanja političkih razlika
8. Sigurnost i stabilnost Indo-pacifika je od vitalne važnosti u ovom trenutku jer će svaki sukob na tom području pokrenuti procese korak bliže trećem svjetskom ratu. Svaki porast krize u ovom području mogao bi dovesti do ozbiljnog globalnog sukoba. Namjere Kine da poveća svoj utjecaj u srednjoj Rusiji kako bi stekla strategijsku prednost u odnosu na postojeće stanje preuzimanjem jeftinih i dostupnih sirovina kao što su gorivo, plin, rijetki zemni metali, jednako kao i dolazak do arktičkog područja iz istih razloga, prijetnja Rusiji. Rusija mora razumjeti: NATO, EU i Ukrajina nisu neprijatelji Rusije. Nijedan od njih ne predstavlja prijetnju teritorijalnom integritetu i suverenitetu Rusije. Međutim, Kina, šireći svoj utjecaj na istok i sjever, to čini. NATO bi trebao poticati stvaranje regionalnih sigurnosnih partnerstava kako

Hibrid
Ratovanje
Istraživanje
Institut

bi se mogli povezati s NATO-om u zajedničkim naporima da se spriječi i suzbije agresivnost autokratskih režima na području gdje te inicijative postoje.

9. Već smo tijekom prethodnih Forumu pokušavali potaknuti aktivniji angažman naših kolegica iz sigurnosnih i obrambenih znanosti. Stoga smo ponosni što, na temelju kvalitete njihovih prijedloga radova, s nama je više od 50% govornica. Druga važna činjenica o ovom Forumu je veliki broj mladih istraživača i znanstvenika koji imaju priliku predstaviti svoj rad i povezati se s mnogim drugim stručnjacima. Suradnja, komunikacija, razmjena informacija i znanja na ovom Forumu predstavljaju čvrstu osnovu za buduće zajedničke aktivnosti, interoperabilnost i izgradnju povjerenja među stručnjacima. To je jedan od razloga zašto ovaj Forum postoji.

Institut za istraživanje hibridnih sukoba, Teslina 10, Zagreb; OIB: 31073348655,
IBAN: HR35 2390 0011 1009 9221 2, Hrvatska poštanska banka, Zagreb
www.zagrebsecurityforum.com